

TOIMINTAKERTOMUS KAUDELTA 01.11.2020 - 31.10.2021

Ylläksen Ystävät ry:n tarkoituksena on kunnioittaa ja vaalia Ylläksen alueen ainutlaatuisia luontoa ja tunturimaisemaa sekä edistää alueen omaleimaisuuden säilymistä. Lisäksi tavoitteena on kehittää alueen elinvoimaa yhteistyössä Ylläksen alueen toimijoiden kanssa kestäväällä tavalla ja ympäristöä kunnioittaen. Näin toimien yhdistys pyrkii edistämään erityisesti Ylläksen alueen mökkeilijöiden ja muiden Ylläksen ystävien yhteisiä etuja.

Yhdistys on saavuttanut tunnustetun aseman Ylläksen alueen vaikuttajana.

1. JÄSENTILAISUUDET

Vallitsevan pandemiatilanteen vuoksi toimintavuoden kaikki jäsentilaisuudet järjestettiin hybriditilaisuuksina siten, että osallistuminen myös etänä verkon yli oli mahdollista. Paikan päällä osallistuminen oli mahdollista kulloinkin voimassa olevien viranomaisten asettamien rajoitusten mukaan.

Toimintavuoden ensimmäinen jäsentilaisuus ja samalla vuosikokous pidettiin 28.12.2020 Metsähallituksen luontokeskus Kellokkaassa Äkäslompolossa. Tilaisuuteen osallistui noin 30 henkilöä. Tilaisuuden vierailijana esiintyi Kolarin kunnanvaltuuston puheenjohtaja Esa Nordberg, joka kertoi kunnan ajankohtaisista asioista. Jukka Reunanen kertoi Ylläs III -kaavahankkeesta ja Leif Ramm-Schmidt päivitti Hannukaisen kaivoshankkeen tilanteen. Esitysten jälkeen pidettiin sääntömääräinen vuosikokous. Lopuksi uudet yhteistyökumppanit Kohta Coworking, Alava Shop ja Lumi-Mari esittäytyivät.

Toimintavuoden toinen jäsentilaisuus, pääsiäisen ajan Kellokeskiviikon tilaisuus pidettiin 31.03.2021, sekin Metsähallituksen luontokeskus Kellokkaassa ja hybridimuotoisena. Tilaisuuteen osallistui noin 40 henkilöä. Tilaisuuden vierailijoina esiintyivät Johanna Koivumaa Ylläsjärven kyläyhdistyksestä aiheenaan Ylläsjärvi 250 vuotta sekä Ylläksen Matkailuyhdistyksestä sen puheenjohtaja Anne Lehtovuori, vt. toiminnanjohtaja Elias Teriö ja projektipäällikkö Tero Kylä-Kaila kertoen matkailuyhdistyksen ajankohtaisista hankkeista. Jukka Reunanen päivitti tiedot Ylläs III -kaavasta ja Leif Ramm-Schmidt Hannukaisen kaivoshankkeesta.

Toimintavuoden kolmas jäsentilaisuus, ruska-ajan tilaisuus, pidettiin 20.09.2021 Metsähallituksen luontokeskus Kellokkaassa hybridimuotoisena. Tilaisuuteen osallistui noin 50 henkilöä. Tilaisuuden vierailijana esiintyi Metsähallituksen luontopalvelujen kenttäpäällikkö Inari Ylläsjärvi, jonka aiheena oli investoinnit ja kunnostustyöt reiteille. Jukka Reunanen päivitti tiedot Ylläs III -kaavasta ja Leif Ramm-Schmidt Hannukaisen kaivoshankkeesta. Lopuksi kuultiin vanhan sponsorimme Jounin Kaupan kuulumiset ja uuden yhteistyökumppanimme Tunturikalusteen esittäytyminen.

Kolarin kunnan päättäjien kanssa pidettäväksi suunniteltu Mökkiläisparlamentti päätettiin siirtää tulevaisuuteen, jotta se voitaisiin pitää live-tilaisuutena. Tähän päätökseen osittain vaikutti myös toimintavuoden aikana käydyt kuntavaalit ja sen myötä uusien kuntapäättäjien astuminen päättäjäpaikoille.

2. HALLITUS JA TALOUS

Vuosikokouksessa erovuoroisista jäsenistä Jukka Reunanen valittiin uudelleen ja Leena Hultin tilalle Katri Isotalo kaksivuotiskaudelle.

Hallitukseen kuuluivat toimikaudella Markku Piippo (puheenjohtaja), Marja Ramm-Schmidt, (varapuheenjohtaja) ja jäsenenä Katri Isotalo, Heikki Jaakkola, Jukka Reunanen, Sanna Vauranoja sekä Harri Siitonen 15.09.2021 asti, jolloin hän erosi omasta pyynnöstään. Hallituksen ulkopuolisena rahastonhoitajana toimi Leena Hult ja kaivosasiantuntijana Leif Ramm-Schmidt.

Hallitus kokoontui toimikauden aikana viisi kertaa. Elokuussa järjestetty kesäkokous, "Kirkastuspalaveri", oli koko päivän kestävä strategiatyöpaja. Tässä kokouksessa kirkastettiin yhdistyksen tarkoitusta, lähiajan tavoitteita sekä sovittiin operatiivisista keinoista niiden saavuttamiseksi. Varsinaisten kokousten lisäksi hallitus piti yhteyttä WhatsApp-ryhmänä sekä sähköpostitse.

Toimikauden päättyessä 31.10.2021 yhdistyksen tilillä oli käteistä 3.820,02 €. Tulot ovat kertyneet jäsenmaksuista, toimikaudella yhteensä 8.235 €. Toimikauden päättyessä jäsenmaksunsa oli maksanut 433 jäsentä. Toimikauden aikana yhdistykseen liittyi 80 uutta jäsentä. Syyskuun kokouksessa hallitus erotti ja poisti jäsenrekisteristä 29 jäsenmaksunsa kolmena peräkkäisenä vuonna laiminlyönyttä jäsentä.

Määräpäivään mennessä jäsenmaksunsa maksaneiden kesken arvottiin perinteiset palkinnot, joita oli lahjoittanut Jounin Kauppa, ravintola Rouhe, Lapland Hotels sekä Sport Corner Ylläs.

Jäsenmaksuna toimikaudelta kannettiin 25 € per henkilöjäsen tai 40 € per perhejäsenyys (samassa taloudessa ja osoitteessa asuvan perheen jäsenet).

Yhdistys on aiempina vuosina kerännyt kannatusmaksua kaivosasian edunvalvontaan. Kuluneella toimikaudella ei kerätty kannatusmaksuja.

3. VIESTINTÄ

Toimikaudella lähetettiin 12 jäsenkirjettä sähköpostitse sekä välitettiin jäsenkirjekelulla erilliset kutsut omiin jäsentilaisuuksiin sekä Lapin Liiton järjestämään ympäristöystävällisen vapaa-ajan asumisen webinaariin.

Ulkoisille sidosryhmille lähetettiin mediatiedotteet yhdistyksen hallituksen puheenjohtajan vaihtumisesta ja Ylläsjärven kyläyhdistykselle lahjoitetusta sillasta. Uuden puheenjohtajan esittely ja sen yhteydessä Ylläksen Ystävien toiminnan esittely laajemminkin sai hyvin näkyvyyttä ainakin Kuukkelissa ja Luoteis-Lapissa. Uutinen Ylläsjärven kyläyhdistykselle lahjoitetusta sillasta sai näkyvyyttä ainakin Kuukkelissa.

Jäsenkirjeiden lisäksi yhdistyksen verkkosivujen kautta on tiedotettu muun muassa kaivos- ja kaava-asioista ja mahdollisuuksista jättää lausuntoja kaavoituksesta. Jäsensivujen kautta on tiedotettu myös uusista kumppaneista ja sponsoreista sekä yhdistyksen järjestämistä tilaisuuksista, ja niissä esitetyt materiaalit on viety sivuille tilaisuuden jälkeen.

Uusi osio verkkosivuilla on hallituksen esittely, joka julkaistiin syksyllä 2021. Hallituksen jäsenten kirjoittamat blogit jäivät yhteen kirjoitukseen.

4. YRITYSYHTEISTYÖ

Ylläksen Ystävät haluaa osaltaan olla edistämässä paikallisen elinkeinoelämän elinvoimaisuutta. Yhdistys uskoo, että monipuolinen paikallinen tuote- ja palvelutarjonta parantaa sen jäsenistön sekä muiden alueella liikkuvien matkailijoiden viihtyisyyttä. Siksi yhdistys tekee omalta osaltaan jäsenistönsä piirissä työtä, jonka tavoitteena on lisätä paikallisten yritysten palvelujen käyttöä. Yhteistyötä on tehty yhdistyksen perustamisesta lähtien. Määrittelyn mukaan yhteistyön tulee olla molemmille osapuolille hyödyllistä.

Yhdistys tekee yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa kahdella tavalla:

- a) *Sponsorit* tukevat yhdistyksen toimintaa erilaisin lahjoituksin, esim. luovuttamalla palkintoja arvottavaksi jäsenmaksunsa ajallaan maksaneiden jäsenten kesken
- b) *Yhteistyökumppanit* myöntävät yhdistyksen jäsenille erilaisia etuuksia, lähinnä alennuksia tuotteistaan ja palveluistaan.

Yhdistyksen sponsoreita toimikaudella olivat Kuukkel, Jounin Kauppa, ravintola Rouhe, Lapland Hotels sekä Sport Corner Ylläs. Yhteistyökumppaneina jatkoivat hotelli Ylläshumina, hotelli Ylläsrinne, Jemes Sport, ravintola Rouhe, ravintola Poro, Sport Corner Ylläs sekä Äkäslompolo Sport Shop. Uusina yhteistyökumppaneina toimikaudella aloittivat Alava shop, Kohta Coworking, Lumi-Mari sekä Tunturikaluste.

Sponsorit on näkyvästi tuotu esille yhdistyksen kotisivuilla. Yhteistyökumppanit sekä heidän myöntämänsä jäsenetuudet on esitelty näkyvästi yhdistyksen kotisivuilla linkkeineen kumppaneiden sivuille.

5. SIDOSRYHMÄSUHTEET

Toimikauden aikana yhdistys on jatkanut yhteydenpitoa yhdistyksen tarkoituksen toteuttamisen kannalta keskeisiin sidosryhmiin. Näitä ovat Kolarin kunta, Metsähallitus sekä Ylläsjärven ja Äkäslompolon kyläyhdistykset. Yhdistys on myös Ylläksen Matkailuyhdistyksen jäsen ja sillä on hallituspaikka, jota on hoitanut Marja Ramm-Schmidt. Ylläksen Matkailuyhdistys on Ylläksen Matkailu Oy:n osakas ja siten yhdistyksellä on hyvä yhteys myös sinne.

Yhdistys onnitteli 250 vuotta täyttäneitä Ylläsjärveä lahjoittamalla kylälle kaarisillan, joka sijoittui järven rantaan leikkipuiston viereen.

6. HANNUKAISEN KAIVOSHANKKEEN EDUNVALVONTA

Kaivoshankkeen osalta jäimme odottavalle kannalle, kun yhtiö peruutti ympäristölupahakemuksen joulukuussa 2020. Yhtiö ilmoitti, että hanke käynnistetään uudelleen kesän 2021 jälkeen. Mitään hakemusta ei kuitenkaan ole 3.12.2021 mennessä jätetty, varmaa syytä viivytykseen emme tiedä.

Kolarin kunta päätti viedä keskeneräisen ja lainvastaisenkin kaivoskaavan valtuustolle päätettäväksi. Ylläksen Ystävät ja muut Ylläksen alueen toimijat esittivät kunnanhallitukselle ennen hallituksen 3.5.2021 kokousta pyynnön kaivoskaavan palauttamiseksi uudelleen käsittelyyn, sillä kaavan hyväksymiselle ei ollut edellytyksiä. Äänin 15/6 kaava kuitenkin hyväksyttiin valtuustossa. Koska kaava oli monelta osin lainvastainen, tekivät Ylläksen toimijat eli Äkäslompolon Kyläyhdistys ry, Äkäslompolon Osakaskunta, Äkäslompolon Yhteismetsä, Lapland Hotels Oy, Lapland Safaris Group Oy, Ylläksen Ystävät ry, Muonion Paliskunta, Destination Lapland ja Jounin Kauppa muutoshakemuksen hallinto-oikeudelle. Asian hoiti asianajaja Sakari Niemelä.

Lisäksi Ylläksen Ystävät on ollut mukana Pohjois-Suomen ELY-keskukselle toimitetussa pyynnössä, joka koskee kaivoshankkeen YVA:n eli ympäristövaikutusten arvioinnin uudistamista. Pääasiallisena perusteluna pyynnössä on alkuperäisen YVA:n puutteet ja se, että hanke on muuttunut merkittävästi. Esimerkiksi yhteisvaikutuksen arviointi Kaunisvaaran kaivoshankkeen kanssa puuttui YVA:sta käytännössä kokonaan. ELY-keskus kuitenkin katsoi, ettei pyyntöme anna aihetta uuteen YVA:aan. EU parlamentaarikko Heidi Hautala esitti tästä kysymyksen EU:n komissiolle, joka vastasi, että EU-lainsäädäntöä tulee noudattaa: Ote komission vastauksesta ”Yhteisvaikutukset Muonionjokeen yhdessä alueen muiden kaivoshankkeiden kanssa ovat yksi hankkeen tärkeimpiä arvioitavia vaikutuksia, sillä Muonionjoki on mm. Itämeren tärkein lohen lisääntymisjoki.” Aluehallintovirasto (AVI) joutuu aikanaan ottamaan kantaa YVA-asiaan, kun uusi ympäristölupahakemus jätetään sisään.

Kaunisvaarassa toimivan Kaunis Ironin rautakaivoshankkeessa on menossa oikeuskäsittely nykyisen luvan osittaisesta peruuttamisesta. Samaan aikaan on menossa myös hakemus jatkoluovasta toiminnan merkittäväksi laajentamiseksi. Leif ja Marja Ramm-Schmidt osallistuivat Umeå Tingsrättin järjestämään katselmukseen Kaunisvaarassa 16.9.2021. Leif Ramm-Schmidt laati sekä peruutusasiaan että jatkohakemukseen liittyen asiantuntijalausunnot. Yhtiön jatkohakemukseen sisältyy poikkeuksellisen paljon virheitä ja vääriä oletuksia. Kiinnostuksemme Kaunisvaaran hankkeeseen johtuu siitä, että meidän on tärkeätä pystyä arvioimaan sen aiheuttamia vaikutuksia Muonionjoessa, kun otamme kantaa Hannukaisen hankkeen päästöjen yhteisvaikutukseen. Lisäksi olemme aidosti huolestuneita kaivoksen aiheuttamista vaikutuksista Muonionjokeen.

Leif Ramm-Schmidt piti kaivoskatsaukset sekä vuosikokouksessa, pääsiäiskokouksessa että syyskokouksessa. Lisäksi kaivosinfoa on jaettu jäsenkirjeissä.

7. YLLÄS III -OSAYLEISKAAVA

Ylläksen alueen osayleiskaavan uudistaminen on edennyt kaavoituskonsultti Sweco Oy:n toimesta kutakuinkin aikataulun mukaisesti. Ylläksen Ystävät on osallistunut valmisteluvaiheen työpaja- ja haastattelutilaisuuksiin. Ilmeisesti kaavoitustyön kireän aikataulutuksen vuoksi suunnittelumateriaaleja ei ole jaettu etukäteen, mikä on hankaloittanut kanssakäymistä ja kannanottoja. Olemme tuoneet esille yhdistyksemme arvoja korvaamattoman luontoympäristön säilyttämisen puolesta sekä vapaa-ajan asukkaiden kannalta tärkeitä tarpeita. Voimassaolevan osayleiskaava-alueen pienentäminen sekä aluesuunnittelun strategisen ohjausmateriaalin puuttuminen ihmetyttivät sekä yhdistystämme että muita asianosaisia.

Syyskuun loppupuolella Sweco piti yleisötilaisuuden, jossa esiteltiin osayleiskaavan luonnos. Tämä oli ensimmäinen virallinen suunnitelma, joka on toistaiseksi julkaistu. Yry jätti 3.12.2021 Kolarin kunnanhallitukselle sen pyynnöstä lausunnon Ylläksen osayleiskaavan uudistamisesta.

Ylläksen alueen asemakaavamuutoksia on vuoden aikana tullut nähtäväksi useita. Suurin osa niistä on ollut pieniä, muutaman tontin käsittäviä alueita, eivätkä ole olleet yleisellä tasolla merkittäviä.

Äkäslompolossa joulukuun 7. päivänä 2021

Hallitus